

זמנים לשבת קודש

עיר	הדה"נ	מוצש"ק	ר"ת
ירושלים	5:14	6:27	7:07
בני ברק	5:29	6:29	7:04
בית שמש	5:13	6:28	7:06
ביתר	5:14	6:27	7:08
אלעד	5:22	6:28	7:06
צפת	5:21	6:26	7:06
אשדוד	5:29	6:29	7:05
חיפה	5:20	6:28	7:06

אהרן מוועד

לדברי תורה וחסידות מרבתינו הקדושים מלעלוב

פניני האהל

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו (א, א). וברש"י ז"ל לכל דברות ולכל אמירות ולכל צווים קדמה קריאה לשון חיבה, לשון שמלאכי השרת משתמשין בו וכו', אבל לנביאי אומות העולם נגלה עליהם בלשון עראי וטומאה שנאמר (במדבר כג, ד) ויקרא אלוקים אל בלעם. ולבאר הענין הנה כתיב (דברים לד, י) ולא קם נביא בישראל כמשה, ואמרו חז"ל (במדבר רבה יד, כ) בישראל לא קם אבל באומות העולם קם ומנו בלעם. והנה נשמת ישראל בעולם העליון לא היה חסר לה כלום, וכל תכלית ירידתה לעולם הזה כדי שלא תאכל נהמא דכסופא, וזהו תכלית בריאת העולם (מגיד משרים פר' בראשית).

ואיתא בגמרא (נזיר כג, א) אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מאי דכתיב (הושע יד, י) כי ישרים דרכי ה' צדיקים ילכו בהם ופושעים יכשלו בהם, משל לשני בני אדם שצלו פסחיהן, אחד אכלו לשם מצוה, ואחד אכלו לשם אכילה גסה, זה שאכלו לשם מצוה צדיקים ילכו בהם, וזה שאכלו לשם אכילה גסה ופושעים יכשלו בהם, הרי לנו דשניהם עושים פעולה אחת ובכל זאת דרכיהם נפרדים זה מזה. ואיך ידע האדם אם עשה מצוה ה' לשמה, רק בזאת יבחין האדם, אם לאחר עשיית המצוה הוא שפל בעיני עצמו ולא מתגאה, סימן הוא שקיים את המצוה בשלימות, אולם אם ח"ו לאחר עשיית המצוה הוא מתגאה ונופל בגדלות סימן שלא עשה המצוה כהוגן.

וזהו ההבדל בין משה לבלעם, דאצל משה כתיב ויקרא א' זעירא, דהיינו שאחר המצוה בא לידי ענווה והיה שפל בעיניו, ומאיך אצל בלעם נאמר 'ויקר' חסר א' זעירא, כי בלעם היה היפוך מדת הענווה, כמו שאמרו במשנה (אבות ה, יט) נפש רחבה מתלמידיו של בלעם הרשע.

(ברכת משה)

אהלי שם

הנה בצאת ישראל ממצרים עשה להם השי"ת נסים ונפלאות להושיעם מיד צריהם, וכשבא עמלק להלחם עם ישראל ברפידים אמר משה ליהושע (שמות טז, ט) בחר לנו אנשים וצא להלחם בעמלק, ויש להבין מדוע לא סמכו על הנס שיעשה עמם הבורא ב"ה כדרך שעשה שפטים במצרים וכו'. אלא הענין הוא דאיתא בגמ' (ברכות לג:) הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, דכאשר יש איזה גזירה ברוחניות על קיום התורה והמצוות אזי חלילה לו לאדם לומר שלום ושלום לי ויסמוך על הנס, אלא חייב לאזור חיל ולהלחם בפועל ממש כנגד המניעים, הגם דאי' בחז"ל (קידושין ל:) אלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו, אך תחילה חייב אדם להלחם באיתערותא דלתתא ואז יזכה לעזר ממעל, ובעמלק היתה המלחמה ברוחניות כידוע שעמלק רומז ליצה"ר, וכמו שדרשו רבותינו ז"ל עה"כ (דברים כה, יח) אשר קרך בדרך וגו', לכן היו צריכים ישראל לצאת למלחמה עם עמלק ולא לסמוך על הנס.

והעצה להנצל ממלחמת עמלק הוא היצר הרע היא על ידי לימוד התורה הק', כמו שאמרו ז"ל (שם) הקב"ה אמר להם לישראל בני בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין, נמצא שעל ידי לימוד התורה הק' יוצאים ידי חובת מחיית עמלק ממש.

אשר קרך

וזהו קליפת עמלק "אשר קרך בדרך" - העולה בית קל, שכאשר יהודי מבקש לבא להתפלל או ללמוד או שאר מצוות שבתורה, בא עמלק ומצנן האמבטי הרוחתת של לבת הקודש היוקדת בלב איש יהודי, באמרו מה העבודה הזאת לכם, הרי מה בכלל נחשב עבודתך, והאם להשי"ת חפץ כך ובתורתך, צריך האדם לידע בכל מצב ואפילו בדרגא נחותה ביותר, שמחשבות אלו עצת היצר הוא ומקורם בקליפת עמלק, ואדרבה צריך הוא למחות כל זכר עמלק ומחשבותיו מליבו ולהתחזק יותר ויותר בעבודת השי"ת בכל עת ובכל זמן ובכל מצב.

וענין זה דקליפת עמלק הוא היאוש שלאחר החטא כתב הרה"ק ה"ישמח ישראל" זיע"א (שקלים ז), "...עי"ז יראה כי כל העצבות והנפילה שהיה לו עד עתה, היא

המשך בעמ' הבא <<

מלחמה לדורות

מעשה אבות סימן לבנים וכל אשר אירע לאבותינו לימוד נצחי הוא לדורות הבאים, וממנו ניקח לעבוד את ה', ומלחמת עמלק שהיא מלחמת היצר שאנו מצווים בה "זכור את אשר עשה לך עמלק", באה ללמדנו תכסיסי היצר ותחבולותיו למען נוכל לנצחו בבואו להילחם לקחת את נפשינו ולהפילנו ברשתו, וענין זה דעמלק הוא היצה"ר - הוא הס"מ, יסודתו בזוהר הקדוש ושאר ספרים הקדושים.

ועתה עלינו לתת אל ליבנו לדעת על איזה מלחמת היצר מרמז לנו מלחמת עמלק, אשר אנו כה יראים מליפול ברשתו, שהוא אבי אבות הס"מ וחיילותיו, ואשר מצווים אנו מדאורייתא להילחם בו ולמחותו, ובמיוחד בימים אלו שמרבים בהם בשמחה, משנכנס אדר מרבים בשמחה, אשר הזמן גורם לזכות לנצחו כבימים ההם גם בזמן הזה, לתת רשע תחת צדיק ותחת הנועצין יעלה ברוש.

קליפת עמלק

אותו יצר הרע שהוא עמלק לפתח חטאת רובץ ואורב לנפש האדם ללכודו ברשתו, ובנפילה ניחא ליה דליקני, שלא די לו בכך שמחטיא האדם אלא שמוסיף חטא על פשע, ומפיל האדם ליאוש רח"ל שאין לו תקנה, ומכניס בו מחשבות שאין להקב"ה ח"ו חפץ בתורתו ותפילתו, ובכך גורם להרפות ידיו מעבודת השי"ת, ופעמים רבות כל מטרת היצר חטא הוא רק כדי להביא את האדם העצבות והיאוש שבאים אחר החטא.

וכפי שמובא בשם הגאון הק

לכבוד ימי הפורים נפתח מדור 5173

בו ניתן לשמוע את מעמדי פורים וקריאת המגילה בצל רבותינו הק' ולהדחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

כמו"כ ניתן לשמוע את השיעורים הקבועים לפורים

הרה"ג ר' יוסף חיים גרינוולד במדור - 435

הרה"ג ר' יהודה ארי' אשכנזי במדור - 436

והתחזקתם

והנה באמת אחר שברון הלב אשר לב יודע מרת נפשו כמה חטא והעוהו, איך ביכולת האדם להיות בבחינת "ויגבה ליבו בדרכי ה'", ובמה יוכל להעז פניו מול בעל חובו, ולהתייצב על דרך עבודת הבורא כמימים ימימה בבעירת תבערת אש קודש בתורה ובמצוות.

אלא הענין הוא ד"ויפח באפו רוח חיים" - מאן דנפח מדליה נפח, ושכינה בתחתונים, דנשמת היהודי מתחת כסא הכבוד חוצבה, וחלק אלוך בו, והגם שכעת נכשל יש בו חיות הקב"ה כמו שלימדונו חז"ל "אני ה' השוכן איתם בתוך טומאתם", וגם ברדתו שאול תחתיה רח"ל גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך, כי היהודי הוא חלק בלתי נפרד מקוב"ה ושכינתיה.

וזה הכח אשר יקח האדם בידו עזות דקדושה גם כי אלך בגיא צלמוות לא אירע רע כי אתה עמדי, וילחם בעמלק המבקש להפילו בבאר שחת דיאוש, וכפי שהביא ה"אבני נזר" זיע"א, שעמלק הכניס לישראל ספיקות "היש ה' בקרבנו אם אין?", והאמת לא כן הוא כי תרועת מלך בו וה' בקרבנו בכל יהודי ויהודי באשר הוא. וכידוע מהספה"ק ש'עמלק' בגימטריא 'ספק'.

וכמו שדיבר בקדשו כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א על מאמר חז"ל "יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו", שהקב"ה עוזרו זהו החלק אלוקי ממעל הנמצא בכל יהודי בכל מצב.

ובזה הכח יגבה לבו להלחם ולמחות עמלק מתחת השמים להיות ה' מלא.

לימוד התורה - מחיית עמלק

והנה אמרו חז"ל 'אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה', ולכך בימים אלו שהם ימי שמחה 'משנכנס אדר מרבין בשמחה', מצווים אנו במחיית עמלק, וע"י החלק האלוקי השוכן בקרבינו נוכל להילחם ולנצח האויב הקשה מכולם היא היצה"ר.

והוא מה שדיבר בקדשו כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א שהעצה להינצל ממלחמות עמלק היא על ידי לימוד התורה הק', כי התורה הק' היא עצמותו ית', עוז וחדוה במקומו - פקודי ה' ישרים משמחי לב, והיא תבלין הרופא לשבורי לב ונותנת עוז ותעצומות למחות את עמלק, בבחי' ויגבה לבו בדרכי ה'. כמאמר חז"ל (נדרים נה.) מאי דכתיב "ממדבר מתנה וממתנה נחליאל ומנחליאל במות" א"ל כיון שעושה אדם את עצמו כמדבר שהוא מופקר לכל תורה ניתנה לו במתנה שנאמר וממתנה נחליאל וכיון שניתנה לו במתנה נחלו אל שנאמר שנאמר ומנחליאל במות. ולזה בראותם יחד את סגולת השמחה במלחמת עמלק קיימו וקיבלו עליהם ועל זרעם, הדור קבלוה באהבה בשמחה ובטוב לבב.

ויבוא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים, ודרשו ז"ל שרפו ידיהם מן התורה. וענין רפו ידיהם הגיד כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה שנגזר מלשון הכתוב (ירמיה מז, ג) לא הפנו אבות אל בנים מרפיון ידים, היינו שהיו מסולקי החיות ולא האמינו בעצמם והיו כמתאששים, עכ"ל.

כתיב למאור

ותמצית דבריו של ה"אבני נזר" זיע"א היא, שהגם שחשוב הוא עד למאד שיהא היהודי לבבו נשבר בקרבו אך חס ושלוש שלא ישבר בעוז רוחו בעבודת ה', ולא זה התכלית של שברון הלבב אלא להיפך, ויגבה ליבו בדרכי ה'.

ועד"ז ביאר כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א על מה שאומרים ב'הגדה' בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך, וזל"ק: "בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך. ידועים ד"ק של הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זיע"א שעצבות אינה עבירה, אך לטימטום הלב שעצבות גורמת, אין העבירה הגדולה ביותר יכולה לגרום וכו', משא"כ מרירות אינה מידה מגונה אלא משובחת, ומרירות פירושה שבירת הלב על שלא התחיל עוד לעבוד את ה'. וההבדל בין עצבות למרירות הוא כחש השערה. ויש סימן מובהק לשניהן, דאם החשבון הוא מתוך עצבות, הולכים אח"כ לישון בשלוה, אבל לאחר חשבון במרירות, אי אפשר לישון, כי המרירות הוא על שלא התחיל לעשות כלום, ומיד חוטפים ספר ולומדים ומתפללים ע"כ. עפ"י ד"ק אפ"ל לא אמרתי אלא בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך, דמרור הינו מרירות על מיעוט ערכו ועבודתו, וע"ז אומר בעל ההגדה לא אמרתי, שהיינו מתי טובה היא המרירות, כשמצה לשון מריבה, ומרור מונחים לניך, דהיינו שאותה מרירות מביאה אותך למריבה ומלחמה עם היצר, כדרך שעשה הלל שכרך מצה וברור ביחד.

וכפי שסיפר רביה"ק ה"ברכת משה" זיע"א שבשנת תרפ"ו חזר אביו כ"ק מרן אדמו"ר הרש"ן זיע"א מקראקא לירושלים, ורבינו ה"ברכת משה" נשאר עוד שנתיים בפולין עד חודש חשון תרפ"ח, ושלח לו אביו אגרת קודש ובו כתב, "כתיב למאור, לב נשבר טוב זאל דערלייכטען, ולא למנחות" - און נישט צוגעלייגט".

ואבידת הרוח היא האבידה הגדולה ביותר ששייך, כמו שהביא הרה"ק ה"שם שמואל" זיע"א (פר' יתרו תרע"ה), וזל"ק:

"והיינו שעיקר החסרון באדם שאינו מכיר מעלת נפש, שבאם היה מאיר לנגד עיניו מי הוא ומה עלתו, לא היה אפשר לבוא לידי עבירה, אלא שחסר לאדם עוז שהוא 'קוראזש' בל"א. וכמו שאמר הרבי הקדוש ר"ב זצלה"ה מפרשיסחא זצ"ל, ששאלוהו מה שמע חדשות בהיותו בדאנציג, ואמר ששמע 'אבידת ממון אינו כלום, ואבידת קוראזש הוא אבידה בכולו', עכ"ד. וזהו מלאכת היצה"ר, ובזה מצודתו פרושה על כל החיים, שכאשר ניטל מהם ה'קוראזש' והידיים מתרשלים, אז המה כעיר פרוצה אין חומה". עכ"כ.

ובנוסח זה שמענו מרביה"ק ה"ברכת משה" זיע"א "געלט פארלוירן נישט פארלוירן, קוראזש פארלוירן אלעס פארלוירן".

עצת יצה"ר, להפילו לבור שחת ח"ו, לבל יהיה נחשב בעיני עבודתו להש"י, הן בתורה והן בתפילה ומע"ט, וזה הכל היה בחי' עמלק אשר קרן, שהוא מקור לכ"א מעבודתו, וכדרשת חזל (מד"ת תצא ט') שזרק מילות כלפי מעלה, היינו שמודיע לכל אחד גודל חטאו בזה, החטא המר, שאין לו עצה ומברך ומנוס ואין לו תשובה על חטא הזה ח"ו, עד שמקרו ומביאו לעצבות ומפילו לבאר שחת ח"ו. וכשידע זאת בידיעה אמתית אז הוא מחזק את עצמו, ובא לטהר את עצמו ומבקש רחמים מבעל הרחמים, שמסייע לכל הבא לטהר א"ע, ושיזכה עוד ללב טהור.

ועל דרך זה איתא ב"פרי צדיק" (זכור א) שזה היה נסיונו של אחר שהכניסו היצר הרע ליאוש אחר ששמע שיצאה בת קול ואמרה ואמרה שובו בנים שובבים חוץ מאחר, ואמר אחר "הואיל ואיטריד ההוא גברא מההוא עלמא ליפוק ליתנהי בהאי עלמא", ויצא לתרבות רעה, כי אם היה לו האומץ לחזור בתשובה אזי היה לו תקנה, וזל"ק: "וזה דרך היצה"ר כשרואה שהאדם נכשל באיזה עון בעצתו ובפיתויו. אח"כ משליכו ביאוש לומר מה יועיל לך תשובתך אחר כי גדול עונך עד לשמים והואיל ואיטריד ההוא גברא מעוה"ב ליפוק ליתנהי בהאי עלמא (חגיגה טו א) וע"ש זה נקרא עמלק עם לק שבא ללוק דמן של ישראל ככלב שבא למצוץ שארית דמם וחיותם עד תכליתו כנ"ל, עכלה"ק.

שלא לאבד ה"קוראזש"

והרחיב הרה"ק ה"אבני נזר" זיע"א בענין זה דכל מלחמת עמלק היתה להפיל את ישראל ברוחם ולהרפות ידיהם, וליתול מהם העזות דקדושה, בחשבם שאין ה' בקרבם, וזל"ק:

"רפידים (שמות יז, ח) שרפו ידיהם מן המצוות (ילקוט שמעוני שמות יז), רצה לומר געפאלענקייט בל"א (רפיון רוח), היפך מן קוראזש בל"א (אומץ ועוז רוח), אף שלב נשבר יקר מאד, אך אם יעבור הלאה פסיעה אחת יכול לבוא מזה געפאלענקייט, ובאמת אין ביניהם אלא כחוש השערה. וזה שאמרו (שמות יז, ז) היש ה' בקרבנו וכו', אף שהיו אז במעלה עליונה, מכל מקום באו לזה מחמת שהפריזו על המידה כחוש השערה, בחושבם שאינם ראויים שתשרה ביניהם השכינה, ובא מזה געפאלענקייט כנ"ל. ואז יבא עמלק עם-לק (פסיקתא דבר כהנא ג ח) לשון חושך, שהיה מחשיך להם. כי אצל געפאלענקייט, כל הדברי תורה והמצוות הם בלא חיות.

וכן בגלות בבל בוא לזה, מחמת שהיתה בגלות הראשונה ולא היו מורגלים בכך. לכן בסעודת אחשוורוש שעשה מפני שטעה בחשבון (מגילה יא), וישראל שנהנו מסעודתו הסכימו בזה לדעתו ונתיאשו מן הגאולה. באו לידי געפאלענקייט, לכן נתעורר עליהם שורש עמלק. וזה פירש אם שקרת במידות ובמשקלות וכו' (רש"י שם ע"פ תנחומא כי תצא ח'), כי ענין זה דומה למידות ומשקלות, הנצרכים להיות במכוון ומצומצמים כחוש השערה, והבן". עכלה"ק דהרה"ק ה"אבני נזר" זיע"א.

וב"שם שמואל" הביא וזל"ק: "הנה כתיב

הרב יאיר וינשטוק שליט"א - נו"נ לרובה"ק

"סידור" קידושין

שמרן ה"דברי חיים" עלה לבימת החופה. כולם הצטופפו ונדחקו מסביב.

ללא סדרנים וללא הכרזות קולניות השתררה דממה מוחלטת בציבור. הצדיק עמד לברך ברכת בורא פרי הגפן.

כשהגביע בידו עצם הרבי את עיניו ופניו בערו כלפידים. הוא התמהמה מלברך את הברכה, ועמד כך במשך דקות ארוכות בעוד הקהל ממתין בחרדת קודש.

"ודאי מכון הרבי כוונות ויחודים טמירים לפני ברכתו", היו הבריות סבורות.

אולם הזמן מתארך ומתארך. זמן רב חולף והרבי עודנו עומד באותה תנוחה ופניו מתלהטות מרגע לרגע. אחרי כרבע שעה, חלק מן הציבור החלו מאבד מסבלנותו, אולם איש לא העז עדיין להשמיע רחש קל.

לתמהון הקהל הניח הרבי את הגביע המלא בידו של אחד הנוכחים, ורמז באצבעו לאבי הכלה שיגש אליו. הוא ניגש אתו לפינה צדדית, בעוד אבי החתן מתבונן בהם בחוסר הבנה גמור.

"שמה ארעה איזו תקלה?" שאל

אבי הכלה. "מדוע מעכב הרבי את הברכה?" הרבי, כלא שומע את שאלותיו, פנה אליו בשאלה שאינה ממין העניין:

"אמור נא לי ר' יהודי, יש לך עוד ילדים חוץ מבתך הכלה?"

כרעם ביום בהיר נחתה השאלה על ראשו של אבי הכלה. הוא פקח עיניו בתמהון. מה ענין לזה כאשר השעה דוחקת. אפס, הרבי שואל ויש להשיב לו.

"אמנם כן. חנני אלוקים בעוד כמה ילדים מלבד בתי הכלה. אם רק יוכל הרבי במחילת כבודו להתחיל בבקשה את הברכות..." הוא העיף מבט נבוך בקהל כמנסה לרמוז לרבי משהו.

ברם, הרבי אינו מבין, אינו שומע. הוא ממשיך ושואל בפנים רציניות.

"כמה בנים ובנות יש לך?"

אבי הכלה לא העז להמרות את פי הרבי הקדוש, ופלט במהירות. "לכלה ישנם עוד שני אחים הבוגרים ממנה, ועוד אח ואחות קטנים ממנה."

"ומה שמוותיהם של כל ילדיך" ממשיך הרבי בשלו.

אבי הכלה, בקוצר רוח בולט, נוקב בשמותיהם. כולו אחוז תמהון על חקירה משונה זו שמעכבת ציבור גדול כל כך. מצפה אולי עתה תנוח דעתו של הרבי ויגש לערוך את הקידושין כהלכתם.

בסידור קידושין. הרבי סירב.

"סלח לי שלא אוכל להענות לבקשתך" ענה לאותו יהודי. "אינני עושה זאת בדרך כלל, ולא פלוג רבנן."

האיש כמעט בכה במפח נפש. נראה היה שלא יוכל לשאת את האכזבה. הדברי חיים שקע במחשבות עמוקות והביט בו במבטים חודרים. לאחר כמה רגעים פנה אליו. "ניחא. שיניתי את דעתי. אטול את סידור הקידושין בחתונת בתך."

צהל ושמח המחותן על הכבוד הגדול שיזכה בו בבוא שעת גילה. נקב באוזני הרבי את המועד והשעה שבה יתקיימו הנישואין, והודיעו כי בהגיע הזמן יישלח אליו שליח עם עגלה להביאו אל מקום הכלולות.

אנשים נשים וטף נקהלו בחצר בית הכנסת. צעירים שביניהם התגודדו סביב הכליזמרים, שני יהודים עבדקנים שעמדו סמוך למקום החופה ופרטו ברגש על מיתרי כינורות; נער צעיר שחילל בחליל והביט מחוייך בעמיתו, אברך בעל גבות עבותות המכה בתוף קטן במקצב תואם. הם זימרו בנעימה וברגש את מנגינת החופה מרטיטת הלבבות. מבוגרים שביניהם, חלקם עמדו בדממה והמתינו לחופה, חלקם עמדו מלהגים ומפטפטים. החתן ניצב מתחת ליריעת הקטיפה המרוקמת, עיניו עצומות בדבקות ופיו ממלמל תחניות ותפילות. אט אט הופיעה גם הכלה, פניה מכוסות בהינומה לבנה והיא נתמכת משני צידיה באמה ובאם החתן, ושמלתה הצחורה מוחזקת בשוליה על ידי שתי שושביניות צעירות העטויות גם הן שמלות משי מבריקות. ההתרגשות בציבור גאתה, רבים באו להשתתף בשמחה רק בגלל שלא רצו להחמיץ את האירוע הנדיר. הידיעה עברה מפה לאוזן שהרבי הקדוש רבי חיים מצאנו ישתתף בחופה ויסדר את הקידושין. מרגע לרגע התרבה מספר הנוכחים. הכל רצו לחזות בפני הצדיק. מתח והתרגשות עמוקה אחזו בקהל הענק עת

בעל "הדברי חיים" הקדוש מצאנו, הרעיש את העולם בגאונותו האדירה כמו בצדקותו העילאית. עבודת התפילה שלו היתה מן המפורסמות. אש יוקדת בערה בו בעבודתו את הבורא עד כי משאת נפשו היתה למות על קידוש ה'. יחד עם זאת נודע כאחד מגדולי גומלי החסד שבדור. רחמנותו על כל מסכן ודל, פזרנותו בצדקה שלא היה לה אח ורע, ומאיך ענוותנותו הקיצונית, הן רק נקודות אחדות ממכלול אישיותו המלאכית של קדוש ונורא

זה. בשמונים וארבע שנות חייו, טבע חותם בל ימחה לדורו ולדורות לא רק ברחבי גאליציה אשר בה התגורר, אלא הרחק מחוצה לה.

בערוב ימיו אמר, בצעירותי חשבתי שאתקן את העולם, כעת אני אומר, הלוואי ואתקן את עצמי. ובכל זאת, גם כשכבר היה בשנותיו הגבוהות, לא נרתע מטלטולי דרכים קשים, על מנת לסכור פצרות בחומות היהדות. היה זה בשעה שהתנועה הניאולוגית התפשטה כאש בשדה קוצים ואיימה לכלות כל חלקה טובה. בהונגריה כירסמו הניאולוגים בשיניהם החדות בשולי ובתוככי הקהילות החרדיות. האש השתוללה והחורבן היה נורא.

בעינים כלות ראתה היהדות איך טובי בניה נסחפים בזרם העכור. יהודים פשוטים עמדו מהצד בחוסר אונים, וידם קצרה מהושיע. אך מנהיגי הדור אינם יכולים לראות כבלע את הקודש.

כראות בעל הדברי חיים את הכליה הרוחנית לא יכול היה לעמוד מנגד. אזר כגבור חלציו ויצא למסע ארוך ל'מדינת הגר' היא הונגריה, במטרה להגיע לזירה ולהילחם בכל כוחו בתנועה הנוראה. במסע זה אכן זכה לפעול רבות בקרב אחיו היהודים. למען המטרה הנעלה של כבוד שמים יצא מגדרו, חשף את זרוע קדשו וחולל מופתים עצומים, להראות לכשרי ישראל כי ה' הוא האלוקים, וכך הציל המונים מנפילה לבור תחתיות.

הצלחתו היתה כה גדולה עד כי בסיום מסעו התבטא כי הוא מרגיש ש"חצה את הגבול" תרתי משמע, והסט"א עוד תגמול לו על מלחמתו העיקשת בה אלא שאינו יודע כיצד. ואכן, חזה נכון את גורלו. בנו הקדוש רבי מאיר נתן, אברך צעיר, נפטר אז בדמי ימיו כשהוא משאיר אחריו יתום קטן, הוא מי שנודע לימים כהרה"ק רבי שלמה מבאבוב, אשר נתגדל בצלו של סבו הקדוש.

באחד מימי שהותו בהונגריה פנה אליו יהודי ובשורה טובה בפיו. עומד הוא בשעה טובה ומוצלחת להשיא את בתו בשבוע הבא, לכבוד יחשב לו אם יואיל הרבי להתכבד

למען האמת. לא נחה כלל דעתו של הרבי. נהפוך הוא. גביע היין הוסיף ונשאר מופקד בידי השומר. הרבי ממשיך ושואל את האב במבט נוקב: "ועוד ילדים מלבד אלה שפירטת - אין לך?"

אורך רוחו של האב התפוגג לגמרי.

"כבוד הרבי" הוא מנופף בידיו לעבר הקהל העומד ומתבונן במחזה. "יביט נא ויראה כמה אנשים עומדים ומחכים. למה לעכבם? האם כל השיחה המשפחתית הזו אינה סובלת דיחוי עד לאחר החופה? אז אוכל לספר לרבי בניחותא בדיוק על כל ילד וילד שלי".

עיניו של הרבי "דברי חיים" יורות גיצים. מבטו התקיף מצמיח את אבי הכלה, "ענה לי על מה ששאלתי".

מבוהל עד עומק נפשו מן המבט הנורא שמעולם לא ראה כדוגמתו, ענה קצרות. "אכן, היה לי עוד בן שנולד לפני בתי הכלה. אך הוא איננו אתנו כבר שנים ארוכות".

"מה קרה לו" המשיך הרבי לשאול בפנים חמורות סבר.

ראה אבי הכלה כי ברירה לא נותרה בידו. התבונן ביאוש בקהל שאיבד כבר את סבלנותו ועמד הומה ורוחש ככוורת. שלא ברצונו חזר אחורנית לאותן שנים, לאותו זכרון מר:

"כמו עוד רבים וטובים, גם אנחנו נהגנו לצאת בימי הקיץ החמים לרחוץ במי הנהר הזורם לא הרחק. להפיג את החום ולוא לכמה שעות. אהבנו להשתכשך במים הקרירים, הצלולים.

באותו יום של קיץ יצאה החמה מנרתיקה וקפחה על ראשינו ללא רחם. החום הפך למטרד מעיק, וכל שעשינו להתקרב לא הועיל. הילדים נצמדו אלי, "אבא, אבא", תבעו ממני, "קח אותנו אל הנהר". למען האמת, זה היה הפתרון הטוב ביותר לחום המעיק. היה לי בן קטן, ילד בן חמש, שלא נהגתי לקחתו עד כה לנהר בשל היותו שברירי וקטן. הפעם לא ויתר. שידל אותי בכל כוחו לקחת גם אותו. רעייתי אף היא נמסה נוכח הפצרותיו של הקטן הבוכה מעומק לבו, והסכימה. קול צהלתו וצחוקו העליז ליווה אותנו בשעה שירדנו אל הנהר. הקטן התרגש מאד ולא חדל מפטפוטיו בהתרגשות בלתי מוסתרת. סיפר לנו על הצטיינותו בשחייה. במטרה להרגיש שווה בין שווים. אחיו לעגו לו. "איפה למדת לשחות? בגיגית הרחצה?". הפטירו בזילזול. הילד לא נשבר, והבטיח שכאשר יגיע לנהר יוכיח לכולנו שהוא הצודק. אך ראינו מרחוק את קרני השמש נשברות על מימיו הירקרקים של הנהר, פצח העולל בקריאות שמחה והחל לרוץ לעבר המים. שוכח את החום הכבד שהאט את צעדיו. עד מהרה נדבקו אחיו בהתלהבותו והצטרפו אל ריצתו ודילוגיו בחדוות עלומים. תוך שניות ספורות, כבר היו השלשה משכשכים במים, מפוזים ומכרכרים בשמחה. הפעוט, מסתבר, לא הגזים. איש לא ידע כיצד. הן מעולם לא למד לשחות. במהירות מתח ידיו ורגליו הקטנות והחל שוחה כדג במים נוכח עינינו המשתאות.

הזהרתי את בני הגדולים שישמרו עליו.

שלא יקרהו אסון חלילה. הם עשו כמצוותי. נכנסו למים ושחו במעגלים סביב הפעוט וערכו אתו תחרויות בהן הוכיח את זריזותו היתרה. הבטתי מחייך בשלושת ילדי המשתעשעים במים להנאתם. שכבתי על חלוקי הנחל סמוך לשפתו. המים הקרירים ליטפו אותי וציננו את גופי הרותח. לא הרגשתי איך נעצמות עיני.

ילדים הם ילדים. לאחר זמן מה, בלהט המשחק, שכחו את בקשתי והתרחקו מגדות הנהר. לכאורה לא היה מקום לדאגה. זרימת המים היתה חלשה והנהר היה מלא ברוחצים רבים. לאחר זמן מה הרגשתי שהתקררתי כל צרכי והלכתי לחפש את גוזלי. מתרחצים רבים החלו לעזוב את המקום. תרתי ביניהם אחר ילדי ולחרדתי לא גיליתי אותם. הייתי מודאג מאד, לאחר שחיפשתים לאורך הגדה ולא ראיתי אותם. שאלתי אם ראו את ילדי ואלו הפטירו בביטול, "מה לך דואג, כולם משתובבים ולאף ילדון לא קרה מאום". אולם ליבי לא היה שקט. התחלתי לשחות במהירות לאורך הנהר כשכף ידי מאהילה על עיני מפני קרני החמה, ואני מצעק בקול גדול את שמותיהם. אחרי דקות ארוכות ומלאות דאגה, הבחנתי בראשים מוכרים מבצבצים מן המים. נשמתי לרווחה. אולם רגע כמימרה, נעתקה נשימתי ויצא לבי מרוב חרדה. בני השלישי, הקטן שבחבורה, נעלם ואיננו!

חיפשנו וחיפשנו ולא מצאנוהו. מסתבר שקבעו תחרות ביניהם מי יגיע ראשון לעץ השזיפים הגדל מעבר לעיקול הנהר. הקטן כה רצה להשיג אותם עד שהתרחק מהם מבלי משים ושחה הלאה והלאה. הוא היה שברירי וחלוש, וכאשר גברה זרימת הנהר וכוחותיו נחלשו, סחפוהו המים הרחק הרחק. חיפשנו אחריו עד הערב ולא מצאנוהו. עד היום לא שב אלינו. הבנו שצלל אל קרקעית הנהר ומת. ישבנו עליו שבעה, בכינו והתאבלנו עליו ימים רבים".

אבי הכלה סיים גמר את סיפורו הנוגה ומיד חזר אל קרקע המציאות: אם החופה לא תתחיל מיד, הקהל כולו יברח. באו לאחל מזל טוב, לשמוח וללכת הביתה. לא לעמוד ולהמתין עד אין קץ! גם החתן והכלה מלאי השתוממות ומודאגים מן העיכוב המשמעותי. אך הרבי הקדוש כמו אינו רואה את אבי הכלה שהבעת פניו נעשתה זעופה, ואת הקהל הממתין בחוסר סבלנות. התעלם מכל האווירה וביקש את משמשו לזמן את אבי החתן לאותה פינה בה עמדו שניהם.

המשמש הגיע עם המחותר שזעם ורגז על העיכוב הבלתי נסבל, ורק מפני כבודו של מסדר הקידושין ומפני כבוד המעמד, הסתפק בהצצות תכופות לעבר שעונו כאומר: נו נו... עד מתי יעכבנו הרבי.

אף אותו נטל רבי חיים מצאנו הצדה והתחיל לחקור אותו כמעשהו בראשונה עם אבי הכלה, באותן שאלות משונות. האם יש לך עוד ילדים מלבד החתן, ואם כן כמה?

המחותן השיב קצרות ומרוב בהילותו פלט נמהרות, "מה חטאנו שמושבתת שמחתנו?"

הרבי התעלם מדבריו. הציץ לתוך עיניו

במבט חודר, "האם כל ילדיך הם שלך?" "מה פשר השאלה, ודאי כולם שלי!" הצטעק אבי החתן.

תשובתו לא הניחה את דעתו של הרבי והוא שוב נקב אותו במבטו. "אמור את האמת!"

המחותן התחיל מתגמגם במקצת: "למה הרבי מתעקש לביישיני, אמנם כן, בן אחד אינו שלי, וזהו החתן הניצב כאן מתחת לחופה ומחכה לקדש את אשתו המיועדת". מבטו של הרבי לימד את המחותר שעליו להמשיך ולספר את כל העובדות לאשורן.

הסיפור קלח מפיו. "ביום קיץ חם יצאתי לרחוץ בנהר לקרר את הגוף הלוהט. שחיתי במים להנאתי ולפתע חשבתי שדמיוני מתעתע בי. מול עיני צפה לקראתי על פני המים גופה קטנה של ילדון פעוט. בכל כוחותי משיתי אותו מהנהר והנחתי אותו על האדמה. חשבתי שהוא מת ופתאום ראיתי את צלעותיו נעות מעט. מיד התחלתי להנשימו פה אל פה שעה ארוכה עד שפלט והקיא מים רבים והחל נושם בעצמו. אולם נותר מחוסר הכרה. לקחתיו לביתי. השכבתיו על מצעים נוחים וכך טיפלנו בו אני וזוגתי ימים רבים, עד ששבה אליו רוחו והתעורר. כפי הנראה מרוב בהלה בשעה שנסחף במים, נשכח ממנו כל מה שידע לפני כן, ואפילו את שמו לא זכר. פירסמתי בכל הסביבה שמצאתי ילד, אך איש לא שאל עליו. וכך אמצתי אותו כבן".

רבי חיים קרא שוב לאבי הכלה. "הגד נא, אולי היה לבנך כתם לידה, שומה כלשהי היכולה להיות סימן היכר מובהק, ולפיה אפשר לזהותו בנקל?"

אב הכלה הביט סביבו במבט מיואש. הדברים כבר ניטשטשו בזכרונו מרוב ימים. פתאום קרא בהתרגשות.

"נזכרתי. ודאי, היה לו סימן היכר מובהק, בצד הפנימי של רגלו הימנית, במקום הקיפול מול הברך, היה כתם אדום גדול ובוטל מעט, הניתן למישוש".

חיש מהר הובא החתן הנבוך אל הפינה, ולפי הוראת הרבי הפשיל את המכנס הימני שלו עד מעל ברכו הימנית.

לנגד עיניהם המשתאות של אבי הכלה והחתן התגלה באמצע רגלו, בקיפול הרגל מול הברך, כתם אדום בוטל מעט...

האנשים התפזרו לבתיהם, האוכל חולק לעניים, החתונה הושבתה. אך בחסדי שמים נמנעו נישואי אח ואחות. מעמד נורא זה נחקק היטב בליבם של כל הבאים. ועוד שנים רבות היו מספרים שם בהתרגשות, איך מנע ה"דברי חיים" הקדוש מצאנו, בכח עיניו הטהורות נישואי אח ואחות.

בעל ה"דברי חיים" עצמו התבטא ואמר: כדאי היה כל מסעי להונגריה, וכל הטורח והסבל, ואפילו הקרבות שהקרבת, כדי להציל בן ובת טהורים וכשרים מישראל מנישואין אסורים.

יריעה מיוחדת ובה פנינים יקרים עובדות וסיפורים

שוהיה החסיד המופלא רבי ישראל קאפ זצ"ל מספר אותם, חלקם ממה שבדידיה הוי עובדא בהיותו מקורב ומקושר בלב ונפש אל רבוה"ק כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זיע"א וכ"ק מרן אדמו"ר זיע"א / לרגל יום השנה לפטירתו יום הפורים / מפי הרה"ח רבי שמואל פרוש שליט"א מחשובי וחסידיו אנ"ש וממעתיקי השמועה בחצה"ק

משה" זיע"א בבית בתו הבכירה הרבנית הצדקנית מרת חנה קאפ תליט"א, ולמחרת היום בעת שנכנס אליו כדרכו בבוקר פנה אל רבי ישראל ואמר לו: "איך האב גיהאט זייער א שווערע נאכט" - היה לי לילה קשה, שאל אותו רבי ישראל האם זה בגלל התזמורת של האולם החדש שזה עתה נחנך. התפלא רבינו על דבריו של רבי ישראל והתבטא לפניו: "וי קומט דאס צו דיר, א אידישע שמחה שטערט שלאפן?" - כיצד מגיע אליך לומר כן, האם שמחה יהודית מפריעה לישון?!

כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זיע"א בשולחנו הטהור נראה בצד שמואל עומד הרה"ח רבי ישראל קאפ זצ"ל

זכה לראות את פני קדשו של רביה"ק הרשנ"ן זיע"א

החסיד המפואר רבי ישראל קאפ זצ"ל עדיין זכה בילדותו לחזות פני קדשו של רבינו הקדוש הרשנ"ן זיע"א, ואף זכה לברך לפניו את ברכות השחר בכל יום לפני תפילת שחרית, ורבינו הרשנ"ן היה עונה אמן על ברכותיו. לאחר אמירת הברכות העניק לו הרשנ"ן מטבע ה'מיל' - מטבע קטן מאותם הימים.

החסיד שזכה להיות הרוט על לוח לבו של רבו

כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זיע"א אמר פעם לחסידו הרה"ח רבי ישראל קאפ זצ"ל שאין הוא צריך לתת לו 'קוויטל' אף פעם, כי תמיד זכרונו מונח לפניו על לוח לבו.

עדות קודש על לימוד התורה שלו

לעתים רבות היה מנהגו של כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זיע"א לחלק לצעירי החסידים 'שיריים' ממאכל התבשיל שלו או ממאכל אחר, ובתמורה להבטחתו של הבחור שילמוד דפי גמרא היה נוטל הבחור כף גדוש מתוך התבשיל מצלחתו של הרבי.

פעם אחת נתן רבינו הברכת משה את כל הצלחת של התבשיל להרה"ח רבי ישראל קאפ זצ"ל ואמר לו בזה"ל: "ישראל, דו האסט דאך ליב צו לערנען, נעם דעם טעלער יוץ און צו טייל די בחורים א לעפיל פאר יעדן איינעם, בתנאי אז זיי זאלן לערנען א בלאט גמרא" - ר' ישראל, אתה הלא אוהב ללמוד, קח נא את הצלחת ותחלק לכל הבחורים לכל אחד כף אחת, בתנאי שילמדו כל אחד דף גמרא.

ופעם אחרת נתן לו שוב רבינו הברכת משה את כל הצלחת של התבשיל כדי לחלק לבחורים שיקבלו עליהם ללמוד דפי גמרא, והתבטא אליו כך: "ישראל, מיט וואס קענסטו בעטן די בחורים לערנען, מיט דעם וואס דו האסט אין די יונגע יאהרן גילעגן אין לערנען" - ר' ישראל, במה יכול אתה לבקש מהבחורים שילמדו גמרא, מכח זה שבצעירותך היית מונח כל כולך בלימוד התורה.

[יש לציין, שבאותם ימים עסק במלאכתו הנאמנה בשיבת "שפת אמת" - גור, וגם באותם ימים בהם עסק במלאכתו היה קם מדי יום לפנות בוקר ועוסק בלימוד התורה וכך נשנה הדבר שוב אחה"צ בעת שבה לבית מדרשו "בית דוד" בירושלים שהיה עוסק

ה'מזל' הטוב ששמח היה רבינו ה'ברכת משה' בו

בהקשר לכך הוסיף לי ידידי הרה"ח רבי שמחה קרקובסקי שליט"א - נאמן בית רבוה"ק וסיפר כיצד התבטא פעם רבינו בעת תקופת התגוררותו ברחוב ירושלים שבעיר בני ברק על כך שהוא שמח שהוא מתגורר בסמוך לאולם שמחות (היה זה אולם שמחות בפנינת הרחוב שהיה קיים באותם ימים), וכה שח ואמר: "איר האב גאר מזל, אז ב"ה א ווי איך וואוין איז דא א זאל פון חתונות" - יש לי הלא מזל, שב"ה היכן שהנני מתגורר יש בסמוך אולם של חתונות.

השפע בימינו והלכבוד הנשברים בימינו שלא היו מאז חורבן הבית

פעם סיפר לי הרה"ח רבי ישראל קאפ זצ"ל שבעבר שהה יחד עם רבינו ה'ברכת משה' זיע"א בכותל המערבי. היה זה באותו יום שהתרחשה חדירת מחבלים ימ"ש בארץ ישראל שירו ביהודים ככל העולה על רוחם, ונרצחו יהודים רבים ל"ע.

רבינו ה'ברכת משה' ישב אז כאמור בכותל המערבי, היה זה בשעות הערב ורבינו היה אחוז בשרעפי קודש ודבוק במחשבותיו ושובר בלבו מהמצב הלא טוב ששרר אז בארץ ישראל. לפתע ננער רבינו ממחשבותיו והתבטא בקול: "נאך זיין צוגילייגט אויכט, להוסיף חטא על פשע?!" ותיכף התחיל להתפלל תפילת ערבית, והתפלל בקול גדול ובהתלהבות גדולה.

לאחר מכן התבטא רבינו ה'ברכת משה' זיע"א ואמר בלשון קדשו: "פון דעם חורבן בית המקדש איז נאך נישט געווען אזא שפע וי היינט, און פון דעם חורבן בית המקדש איז נאך נישט געווען אזוינע צובראכענע הערצער וי היינט" - מאז חורבן בית המקדש עדיין לא היה שפע בעולם כמו בזמנינו, ומאז חורבן בית

בתורה משך שעות אחה"צ והערב]

הנשמות שקשקשו בכנפיהם

בכל עת שהותו של רבינו ה'ברכת משה' בירושלים היה רבי ישראל קאפ עולה לביתו של ה'ברכת משה' מדי יום פעמיים ביום, פעם אחת בבוקר לאחר שגמר את מלאכתו בשיבת גור, ופעם אחת לעת ערב, והיה בא להתעניין אצל רבינו לכל צרכיו.

היה זה בימי בין המצרים בשנת תשכ"ו, רבינו ה'ברכת משה' שהה בביתו של בתו הבכירה הרבנית הצדקנית מרת חנה קאפ תליט"א, וכדרכו בא רבי ישראל אף הפעם לבקר בבית רבינו לעת ערב ולדאוג לו בכל הצורך. לפתע פנה אליו רבינו ושאלו מתי יום היא"צ של חמיו הרה"ח רבי לייבוש שטרן זצ"ל, והשיב לו רבי ישראל שהיא"צ שלו הוא בחודש אדר והמשיך לומר שהיום הוא היא"צ של חמותו. נענה אליו רבינו והתבטא: "יעצט פארשטיי איך שוין, אגאנצן טאג טאפען זיי זיך און פעדערן זיך דא ביי די פענסטער" - כעת הנני מבין, כל היום הם מסתובבים ומקשקשים בכנפיהם כאן בחלון.

"יש לו לרבי ישראל עין טובה"

בעת שהיה רבינו אוכל את סעודת היום בביתו היה נוהג לשבת בצד השולחן ולפניו היה מונח תמיד ספר, ולא היה רשאי אף אחד להיכנס במעמד זה, אולם כלל זה לא היה נהוג כלפי הרה"ח רבי ישראל לו הרשה רבינו להסתובב בביתו גם במעמד זה, ופעם התבטא עליו ואמר: "ישראל, איז א פארגינער".

"שמחה יהודית אינה מנדדת שינה"

באותו יום שנחנך אולם "בנות ירושלים" ברחוב בהר"ן בירושלים שהה רבינו ה'ברכת

המקדש עדיין לא היו לבבות נשברים כמו שיש בזמננו.

כוונת 'חבלי משיח' שביטל הרה"ק הרר"א מליז'ענסק זיע"א בקדושתו

עוד סיפר הרה"ח רבי ישראל קאפ זצ"ל, שאמר לו רבינו ה"ברכת משה" זיע"א פעם אחת שמה שאמרו על הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זיע"א שכבר ביטל בכוח קדושתו את חבלי המשיח, הכוונה לחבלי משיח ברוחניות.

פירוש של רבינו ה"ברכת משה" על מאמר הו"ל "חייב אדם למשמש בגדיו בער"ש"

זכורני, פעם ביום שישי בעת ששהה רבינו בדירתם של בתו הרבנית הצדקנית חנה קאפ תליט"א וחתנו הרה"צ רבי שמואל עוזר קאפ זצ"ל, נכנס הרה"ח רבי ישראל קאפ זצ"ל אל רבינו. לפתע התבטא אליו רבינו שידוע על הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זיע"א שערב שבת עם חשיכה היו

הגידים שלו רועדים מפאת גודל קדושת השבת שהרגיש בקרבו.

ואמר רבינו הברכת משה, שלפי זה מבוארים היטב דברי הגמרא "חייב אדם למשמש בגדיו ערב שבת עם חשיכה" שהפירוש 'בגדיו' היינו גידי הגוף, שחייבים להרגיש את הגידים של הגוף בערב שבת מפאת גודל קדושת השבת.

התבטאותו של רבינו ה"ברכת משה" זיע"א על ה"אמרי אמת" מגור זיע"א

פעם בליל ראש השנה הלך רבינו ה"ברכת משה" זיע"א לביתו כ"ק האדמו"ר בעל ה"אמרי אמת" מגור זיע"א כדי לברך ולהתברך אצלו בברכת השנים. אל רבינו התלוו אליו באותה עת הגה"ח רבי שמואל אהרן וובר זצ"ל והרה"ח רבי ישראל קאפ זצ"ל שהוא סיפר לי את הסיפור הזה.

היה זה בעת שהגיע רבינו הברכת משה אל ביתו של ה"אמרי אמת" שכבר היה סגור לקהל הרחב, אולם בנו של ה"אמרי אמת" כ"ק האדמו"ר בעל ה"לב שמחה" מגור זצוק"ל הוביל את רבינו ומלוויו מצד אחר של הבית, וכך נכנס רבינו להתברך מה"אמרי אמת".

באותה עת כבר היה ה"אמרי אמת" באמצע סעודת החג, ונעמד רבינו הברכת משה להביט בו בשעת אכילתו, ולאחר שיצא מביתו התבטא אל מלוויו החסידים הנ"ל בזה הלשון: "ער מיט די וועלט, האבן נישט קיין שייכות" - הוא והעולם אין להם כבר קשר ושייכות כלל.

ערגת רבינו ה"ברכת משה" וציפייתו

לגאולה השלימה

עד שנת תשכ"ב היה רבינו ה"ברכת משה" זיע"א מזמר לאחר ברכת המזון בניגון של "חסל סידור פסח" המושר בליל הסדר שבחג הפסח, אולם החל משנת תשכ"ב בעת שעדת חסידי קארלין החלו להסתופף בצל קדשו של רבינו ה"ברכת משה", אמרו לו שב'קארלין' נהוג שלא לשורר זמירות וניגוני פסח כדי לא להחמיץ אותם כביכול. מאז פסק לשורר לחן זה והחל לשורר את התנועה מתוך הלחן מהניגון שזימר זקה"ק רבינו הרדצ"ש זיע"א על "למקדשך תוב" שבזמירות "קה רבון עלם".

כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א בשולחנו הטהור ביומא דהילולא של אביו רביה"ק הברכת משה זיע"א בין העומדים הרה"ח רבי ישראל קאפ זצ"ל והרה"ח רבי אברהם שווארץ זצ"ל

[ניגון זה היה רביה"ק הרדצ"ש זיע"א משורר בחלון ביתו בשכונת "בתי מחסה" בירושלים שבין החומות שהיה מכוון מול הכותל המערבי ומקום המקדש, והיה מזמר "למקדשך תוב" ברוב ערגה וגעגועים עזים והיה עיניו זולגות בדמעות שליש לקירוב הגאולה השלימה ב"ב]

ופעם גילה רבינו ה"ברכת משה" להרה"ח ר' ישראל קאפ זצ"ל את סיבת מנהגו זה, וכך ביאר בפניו, שהוא מזמר ושר אחר ברכת המזון משום שהשולחן הוא הלא נגד הקרבת הקרבנות ועכשיו שולחנו של אדם מכפר והלא שיר יושר על קרבניך, ולכן הוא שר אחרי האכילה.

ופעם בעת עריכת השולחן הטהור דיבר רבינו בקדשו מאותו ענין והוסיף את טעמו למנהגו זה לשורר לאחר ברכת המזון, שהוא משום שכיום בזמן הזה בשעת האכילה שולחנו של אדם מכפר, וכמו שבשעת הקרבת הקרבנות היתה עבודת הלויים שהיו אומרים שירה לכן גם הוא משורר לאחר סעודתו.

ואת טעמו לזמר בשנים קדומות (לפני שנת תשכ"ב) את הלחן של "אומץ גבורותיך" דייקא נימק בפני רבי ישראל זצ"ל שהוא משום שעריכת שולחנותיו מקרבות את הגאולה ולכן הוא משורר ניגון של פסח שאז הרי הוא זמן הגאולה [כנאמר בגמרא "בניסן נגאלו"].

[יש לציין, ש"למקדשך תוב" תוכנו מוסב על הגאולה, ואפשר דלכך היה רבינו משוררו כעומד ומבקש ומפציר על הגאולה, ולכן לאחר

ששינה את מנהגו מלשורר את הלחן על "אומץ גבורותיך" המושר בפסח שהוא זמן גאולה, החל לשורר ניגון המרמז אף הוא על הגאולה, כי כנודע כל ימיו של רבינו ה"ברכת משה" היה מעתיר ומפציר למען גאולת ישראל וביאת המשיח ב"ב]

האות והסימן מי הוא הצדיק האמתי

סיפר הרה"ח רבי ישראל קאפ זצ"ל, שפעם בעת עריכת השולחן הטהור שנערך ברוב התלהבות ובלהטאש קודש בשנים שלפני שנת תש"ג כשהתגורר רבינו הקדוש ה"ברכת משה" זיע"א עדיין בשכונת בתי וורשא בעיה"ק ירושלים תובב"א, התבטא רבינו ואמר, כי הסימן לכך מי הוא הצדיק האמתי הוא כך, אם יוצא היהודי לאחר עריכת שולחנו הטהור של הצדיק ומרגיש שלימות בלבו ששלם הוא בעצמו וטוב לו ונוח לו במעמדו הנוכחי, אות הוא שהצדיק ההוא אינו צדיק אמתי.

אולם, אם יוצא הוא בלב נשבר

ונדכה שמתבונן הוא בנפשו כיצד ההפרש גדול הוא בינו לבין הצדיק במצבם הרוחני שמהרהר בלבו כיצד נראית מצבו שהוא בשפל המצב ומה מצבו הנעלה של הצדיק, אות נכון הוא שהצדיק ההוא הוא צדיק אמת ואמתי.

ה'מנהג' של היהודי

סיפר לי להבחל"ח הרה"ח רבי ישראל קאפ זצ"ל שהרבנית הצדקנית מרת עטיל ע"ה מחברתו הטהורה של רביה"ק ה"ברכת משה" זיע"א שכידוע היה לה גמ"ח של הלוואות כספים, הלוואה פעם ליהודי סכום כסף נכבד והתנתה עמו להחזיר את ההלוואה בתשלומים שכל חודש הוא יחזיר לה סכום כסף מסוים עד שישלים להחזיר לה את כל החוב.

לאחר תקופה היא הבחינה שאותו איש נכנס תמיד אל בעלה רביה"ק הברכת משה לפני שהוא בא להחזיר לה את הסכום החודשי. תחילה היא לא הבינה מדוע נוהג כך אותו יהודי. פעם אחת בעת שראתה אותו נכנס לחדרו נאווה קודש של רבינו הברכת משה, הציצה בחור ידית הדלת ולפלגאיתה הבחינה כיצד מוציא רבינו מכיסו את הסכום המדויק אותו היה על היהודי להחזיר באותו יום ומעניק אותו במתנה ליהודי שהלך משם להחזיר לרבנית את סכום החזר החודשי...

עתה הבינה הרבנית את 'מנהגו' של אותו יהודי.

כספי הצדקה הרי הם כאש ואין להשתמש בהם

עוד סיפר לי הרה"ח רבי ישראל קאפ זצ"ל ממה שסיפרה לו הרבנית הצדקנית מרת עטיל ע"ה מחברתו הטהורה של רביה"ק ה"ברכת משה" זיע"א, שבביתם היה תלוי 'קאפטן' אחד ובו היו כספי צדקה. וסיפרה הרבנית שרבינו ה"ברכת משה" אמר לה של'קאפטן' זה לא תגש "ווייל דער קאפטן איז פייער" - כי ה'קאפטן' הוא כמו אש שסכנה היא לגשת אליה ואף כאן סכנה להתעסק בכספי צדקה שמונחים בתוך ה'קאפטן', אף פעם כי שמה היו מונחים כספי צדקה.

רוח הקודש בבית מדרשו של רבינו ה"ברכת משה"

עוד סיפר הרה"ח רבי ישראל קאפ זצ"ל שבעת ששהה רבינו הברכת משה בביתם של בתו הרבנית הצדקנית חנה קאפ תליט"א וחתנו הרה"צ רבי שמואל עוזר קאפ זצ"ל בעת שהתגוררו עוד בשכונת גאולה בירושלים לשם הגיע רעייתו של הרה"ח רבי שרגא פייבל גוטליב זצ"ל והזכירה עצמה לפני רבינו הברכת משה שבעלה עבר ניתוח בגופו והוא צריך רפואה. הזדעזע רבינו והתבטא: "ווער האט גיהייסן מאכן דעם ניתוח" - מי הורה לעשות ניתוח?! כעבור תקופה קצרה נפטר רבי שרגא פייבל לדאבון כל לב ושבק חיים לכל חי.

ועוד סיפר רבי ישראל זצ"ל, שהיה יהודי אחד בשם רבי ישראל [או רבי משה] לאמז'ער זצ"ל שהיה מחשובי חסידי גור, ביום אחד חלה ונפל למשכב. משראתה זאת אשתו נכנסה אל רבינו הברכת משה זיע"א כדי להזכיר את בעלה אצלו לרפואה שלימה, ואף הניחה סכום כסף ל'פדיון נפש'. אולם רבינו התבטא באותה עת במילים תמוהות שלא הובנו בשעת מעשה: "ווער קען ניצן אזוינע געלט" - מי יכול להשתמש בכספים מעין אלו?

באותו לילה נפטר לדאבון כל לב אותו רבי ישראל, ורק כעת הוברר למפרע כוונת רבינו שמי יכול להשתמש בכספים מעין אלו.

[בהקשר לכך הוסיף לי ידידי הרה"ח רבי שמחה קרקובסקי שליט"א - נאמן בית רבוה"ק וסיפר, שנכח כמה פעמים שכאשר הגיע לכ"ק ה"ברכת משה" עם קוויטל והרגיש שאינו יכול לפעול ישועה עבורו הניח הקוויטל עם הפדיון בצד ולא השתמש בזה]

דבריו של רבינו ה"ברכת משה" בעת שנפל למשכב

בעת שנפל רבינו הברכת משה למשכב לאחר חג השבועות בשנת תשמ"א והיה שרוי בחולשה נוראה ובייסורים נוראים קרא בכ' סיון ממקום שהותו בבית הרפואה 'הדסה' בירושלים אל הרה"ח רבי ישראל קאפ זצ"ל לאחר חג השבועות, וביקש לו שיתן על חשבונו

סכום כסף שיתן לצדקה כמנין 'נשמה' וכמנין שם אמו [הרבנית הצדקנית חנה רייצא ע"ה] שביום זה חל יום היא"צ שלה, וסיפר לו את הסיפור הבא:

כ"ק מרן האדמו"ר הקוה"ט זיע"א בשולחנו הטהור בפורים תשנ"ז - נראה עומד בצד שמאל הרה"ח רבי ישראל קאפ זצ"ל

האחים הקדושים הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק והרבי ר' זושא מאניפולי זיע"א בעת גלותם היו יודעים מראש את קצבת הזמן שעליהם לשהות בכל מקום אליו הגיעו, ומיד בהגיע הזמן שידעו שעד אז עליהם לשהות שם פנו לדרכם הלאה אל עיר אחרת. פעם שהו בכפר מסוים וערכו את כל ה'תיקונים' שהיו צריכים לעשות שם, וידעו בבירור שאין להם מה לעשות יותר בכפר ההוא, אך בינתיים לא נסעו מהמקום, והרבי ר' זושא פנה אל שוק

כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א בשולחנו הטהור ז' שבט-בעירה לעלוב - נראה כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ולצידו הרה"ח רבי ישראל קאפ זצ"ל

העיר שם שמע כפרי אחד שואל לחבירו "מה שלומך ידידי וחברי הטוב?" ענה לו חבירו "מה אתה שואל אותי, הלא כמה וכמה צרות שונות ומשונות עברו עלי בזאת השנה. אמר לו הידיד "דיו שהוא חי". טען לו החבר על כך, מה אתה אומר לי שמספיק שאני חי, הלא טוב מותי מחיי מחמת רוב הצרות שעברו עלי. הסביר לו הידיד, שהוא לא התכוון עליו באמרו "דיו שהוא חי" אלא על השי"ת, שדי לנו שהוא חי לעד ויכול בכל רגע להיטיב לנו ולגאול אותנו מכל צרותינו.

כשמוע הרבי ר' זושא את דברי הכפרי חזר בפני אחיו הרבי ר' אלימלך והתבטא ואמר: "א צינד, קען מען שוין פארן" - כעת אפשר לנסוע הלאה לאחר ששמעו את דבריו של הכפרי שדיו שהשי"ת חי ויכול להיטיב בכל עת.

בספרו סיפור זה התכוון רבינו הברכת

משה כביכול לרמז על עצמו ש"דיו שהוא חי", שלמרות כל ייסורי הנוראים שקיבל זה עתה בכל זאת מודה הוא לה' על כל אלה שדיו שהוא חי שהשי"ת מיטב בכל רגע ורגע לבריותיו.

פעם אחרת הורה לו לגשת אל המקובל הצדיק רבי יצחק כדורי צוק"ל כדי שיערוך לו פדיון נפש של ק"ס פרוטות.

אגב, פעם התבטא על המקובל הרב כדורי זצ"ל: ער איז נאך פון דעם אלטן חיידער" [כלומר, הוא עדיין שייך לדור הישן של המקובלים].

ה'כוונות' של פירות ט"ו בשבט והסכך על הסוכה

שנה אחת, בשעת עריכת השולחן הטהור בט"ו בשבט התבטא רבינו הברכת משה בעת אכילת הפירות: "קין כוונות פון פירות ט"ו בשבט ווייס איך נישט" - את ה'כוונות' של ט"ו בשבט אינני יודע.

בשלב זה פנה אל הרה"ח רבי ישראל זצ"ל והראה עליו באצבעו באמרו: "זיין טאטע, ער האט געווסט די כוונות פון פירות ט"ו בשבט און דעם סוד פון פארדעקן די סוכה מיט סכך" - אביו [הרה"צ רבי יעקב אשר קאפ זצ"ל - מחותנו של כ"ק רבינו ה"ברכת משה" זיע"א שבנו הרה"צ רבי שמואל עוזר קאפ זצ"ל הוא חתנא דבי נשיאה], הוא ידע את הכוונות של פירות ט"ו בשבט ואת הסוד של כיסוי הסוכה בסכך.

והוסיף רבינו ה"ברכת משה" לספר, שפעם קרא זקה"ק רבינו הרדצ"ש זיע"א לחסידו הרה"צ רבי יעקב אשר קאפ זצ"ל וגילה לו את סוד ה'כוונות' הנ"ל.

ביאת המשיח ע"י ענין ארץ ישראל

סיפר לי להבחל"ח הרה"ח רבי ישראל קאפ זצ"ל שבעת שהתלווה אל רבינו הברכת משה כדרכו מדי שנה אל ביהמ"ד ברסלב בשכונת מאה שערים בירושלים כדי לראות את כסא קדשו של הרה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א, ביקש לדעת מה עניינו בזה, נענה אליו רבינו ואמר, שרבי נחמן מברסלב היה הצדיק הראשון שבא לפעול את ענין ביאת המשיח ע"י ארץ ישראל, ולכן בא לארץ ישראל.

"ומה לגבי עלייתו של הרה"ק רבי מנחם מנדל מוויטעבסק זיע"א והרה"ק רבי אברהם מקאליסק זיע"א", התעניין שוב רבי ישראל, השיב לו רבינו, שהרה"ק מוויטעבסק והרה"ק מקאליסק לא באו לארץ ישראל משום ענין ביאת המשיח אלא משום ענין אחר, ובלשון קדשו: "זיי האבן גיהאט א אנדער ענין", ולא ביאר רבינו את הסיבה האחרת.

תם ולא נשלם, עוד חזון למועד...

ילקוט הליכות ועניינים הנוגעים למעשה

המשך
הלכות פורים

נערך ע"י הרה"ג אהרן מרדכי גרין שליט"א - רב ומו"צ בקהילתנו

א. זכר למחצית השקל.

בערב פורים קודם מנחה, נוהגים לתת ג' חצאי שקלים, ממטבעות של אותו זמן ואותו מקום, דג' פעמים תרומה כתוב בפרשה.

והוא זכר למחצית השקל שהיו נותנים באדר.

לא נתן קודם מנחה, יתן לאחר מנחה. ויש נוהגים ליתנם בשחרית קודם קריאת המגילה, ונוהגים שהאב נותן בשביל אשתו ובניו אפילו לעובר, ואיתא במשנה דכל קטן שהתחיל אביו לשקול על ידו שוב אינו פוסק. [רמ"א ומ"ב סימן תרצ"ד ס"א].

ב. הקורא את המגילה לאחרים לאחר שיצא ידי חובתו מי מברך.

הקורא לאחרים לאחר ששמע קריאת המגילה ויצא ידי חובתו, לדעת המשנה ברורה [שם סי' ג] יכול הקורא לברך את כל הברכות שנית, גם אם השומעים יודעים לברך בעצמם. אולם בשו"ת מנחת יצחק [ח"ג סימן נ"ג-יד] כתב, דנכון יותר שאם השומעים יודעים לברך, שיברכו הם בעצמם, וכל שכן כשקורא לנשים לבד, דטוב יותר שיברכו בעצמם.

ג. מצות מתנות לאביזנים.

צריך לתת לכל הפחות ב' מתנות לב' עניים, הדינו שיתן לכל אחד מהם מתנה אחת. [שר"ע סימן תרצ"ד ס"א].

לדעת הריטב"א [מגילה דף ג:] סגי במתנה ששוה פרוטה, ובמהרה"א [שם] כתב לתת מתנה חשובה. והוראת הגר"מ סירוטה, דשיעור המתנה הוא בסכום כזה שיוכלו לקנות בה מנה לאכול לסעודת פורים.

בערוך השולחן [שם סי' ב] כתב, דכיון שאשתו כגופו איז אם מתכוין בנתינתו עליה, יצאה גם היא בנתינתו, ואין צריך לתת עוד ב' מתנות עבורה. אמנם בקיצור שולחן ערוך [סימן קמ"ב ס"ד] כתב שלא יסמכו הנשים על נתינת בעליהן אלא יתנו הם לבד.

וכן יש מצוות חינוך על האב ליתן מעות לבניו ובנותיו הקטנים כדי לתת מתנות לאביזנים. וכל שכן לגדולים שמחויבים במצות. [פמ"ג סימן תרצ"ה א"א סק"ד, חנוך לנער מהגר"י בלי פכ"ז]. וכתב במשנה ברורה [סימן תרצ"ד סק"ג] בשם הרמב"ם דהגם שמעיקר הדין יוצא בב' מתנות לב' עניים, מכל מקום מוטב להרבות במתנות לאביזנים מלהרבות בסעודתו ובמשלוח מנות לרעיו, שאין שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים יתומים ואלמנות, דומה לשכינה, שנאמר להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים. לא יתנם מכסף מעשר, ומה שמוסיף יותר מב' מתנות יכול ליתן ממעשר. [מג"א שם סק"א].

ד. מצות משלוח מנות.

צריך לתת לכל הפחות אדם אחד ב' מנות הראויים לאכילה מיד. לכתחילה ישלח ב' סוגי מנות שונים, או ב' מיני משקים שונים, והמנהג לשלוח מין אחד מאכל ומין אחד משקה. והטעם, בשו"ת תרומת הדשן [סק"א ח"ב, כתב, כדי שיחא לכולם לאכול ולשמוח בשמחת פורים. ובעל המנות הלוי מר"ש אלקבץ כתב, כדי להרבות באהבה ואחור שלום ורעות.

שיעור כל מנה, יש אומרים דצריך שיהיה כל מנה בשיעור שראוי להתכבד בה. [א"א בוטשאטש שם, ערוך השולחן שם ס"ז].

ויש אומרים שכל מנה יהיה לכל אומרים בשיעור כזית. [שו"ת חסד לאברהם ספ"ג]. והנותן משלוח מנות לעשיר, כתב בביאור הלכה [שם ד"ה ח"ב] דאפשר שלא יצא אם לא נתן כראוי לו. **האם בעיני שליחות דוקא,** בשו"ת בני ציון [סימן מ"ד] הסתפק במצות משלוח מנות, דאפשר שצריך שליחות דוקא כדברי הכתוב **"ומשלוח מנות"**, ודעת רוב הפוסקים

שיוצאים לכתחילה גם אם שלח בעצמו. עוד כתבו הפוסקים דאפשר לשלוח עם קטן, גם אם אינו בר שליחות, וכן מותר לשלוח עם נכרי, אמנם כ"ק אדמו"ר מטהש זצ"ל עורר בזה, שאין מהנכון ליתן לנכרי יד וחלק במצוה. [נס"ג עש"ג].

דין נשים וקטנים במשלוח מנות כדן מתנות לאביזנים לעיל.

הנותן מתנות לאביזנים ומשלוח מנות רק בליל פורים לא יצא, דעיקר מצות אינה אלא ביום. [רמ"א ומ"ב סימן תרצ"ה ס"ד].

ה. חשיבות לימוד התורה בפורים.

כתב הרמ"א [שם ס"ב]: טוב לעסוק בתורה קודם שיתחיל בסעודה, וסמך לדבר ליהודים היתה אורה ושמחה ודרשין אורה זו בדרשות חתם סופר הביא מקדמון אחד, דהעוסק בתורה בין מגילה דלילה למגילה דיום, מובטח לו שהוא בן עולם הבא. וביסוד ושורש העבודה כתב, שלא לעזוב את בית המדרש קודם שילמד, דבמשך היום יהיה טרוד במצות היום. וידוע שאבי האבני נזר זיע"א זכה לבן גדול כזה משום שיגע בתורה ביום הפורים.

ו. על הניסים בברכת המזון.

שכח לומר על הניסים בברכת המזון, אומרה בהרחמן, ואם שכח לגמרי, יש אומרים דמחזירים אותו, ויש אומרים דאין מחזירים אותו, וספק ברכות להקל. התחיל הסעודה ביום והמשיך לתוך הלילה אומר על הניסים. ואם התפלל מעריב, יש אומרים שהפסיד אמירת על הניסים, ויש אומרים שלא הפסיד, ולכן יש להימנע מלהתפלל קודם שביקר ברכת המזון. [שר"ע ומ"ב שם ס"ג].

שהשמחה במעונם

לידידנו הנכבד הרה"ג ר' עזריאל שלום גולשטיין שליט"א ולאבי הרה"ח ר' יעקב שלמה שליט"א מחשובי ומתפללי בית מדרשנו 'בית דוד' בורו פארק לרגל אירוסית הבת הכלה תח"י ה"ר שהזיווג יעלה יפה ויראה ממנה ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לידידנו הנכבד לן בעומקה של תורה, מוכתר בכל מידה נכונה, פה מפיק מרגליות, אוצר כלי חמדה הרה"ג ישראל דוד כהן שליט"א מג"ש ב'קול לעלוב' בפנינים יקרים על פרשת השבוע לרגל נישואי הבת הכלה תח"י ה"ר שהזיווג יעלה יפה ויראה ממנה ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לידידנו הנכבד הרה"ח ר' אהרן לוסטיג שליט"א משב"כ כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לרגל הולדת הנכדה בת אצל חתנו האברך החשוב הר"ר יהושע קלצקין הי"ו יה"ר שיזכו לראות ממנה ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לידידנו הנכבד האברך החשוב הר"ר מאיר וייס שליט"א ולאבי הרה"ח ר' שאול שליט"א לרגל שמחת הולדת הבן-הנכד שיח"י יה"ר שיזכו לראות ממנה ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, ולהכניסו בבריתו של אע"ה ולגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים

לידידנו הנכבד האברך החשוב הר"ר משה אהרן הר-זהב הי"ו ולאבי הרה"ח ר' יעקב שליט"א ולחמיו הרה"ח ר' חיים מאיר בלוי שליט"א לרגל הולדת הבן-הנכד שיח"י יה"ר שיזכו לראות ממנה ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, ולהכניסו בבריתו של אע"ה ולגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים

לעילוי נשמת
מרת דיזי ב"ר דוד ז"ל
כ"ב שבט תשע"ו
ר' רחמים ב"ר שאול ז"ל
ז' אייר תשס"ט
ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ
הרבנית הצוה"ח מרת **גוטע פעריל ע"ה** בת רבי יוסף זצ"ל
א"ח הגאון האדיר והחסיד רבי **ישראל גרוסמן זצ"ל** ראש ישיבת פינטק קארלין ובעל שו"ת הליכות ישראל ושאר ספרים נודעים נלב"ע ט' אדר תשע"ב
ת.נ.צ.ב.ה.

נדבת בנם ידידנו עוז וידיד כל בית ישראל מאהיב שם ומקרב לבן של ישראל לאבינו שבשמים
הגאון החסיד רבי **יצחק דוד גרוסמן שליט"א** רב דמנדל העמק ונשיא מוסדות מגדל אור בארה"ב ובתפוצות

ברגשי כבוד ויקר נשגור בזה כסא דברכתא קדם האי גברא רבא, המופלא והמופלג בכל מכמני התורה, חריף ובקי טובא, שוקד יומם ולילה על התורה ועל העבודה ביני עמודי דגריס, צנא מלא ספרא, אהוב על המקום ואהוב על הבריות, מסור בלב ונפש לקהילתנו

הגאון רבי **פיטל בידרמן שליט"א** רב ודומ"ץ דקהילתנו הק' אלעד ודיין בב"ד של

הגאון הרב **משה יהודה לייב לנדא שליט"א** רב ואב"ד בני ברק ולאביז כ"ק הרה"צ רבי **שמואל שמעלקא שליט"א** בנו חביבו של כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זיע"א ולחמיו הרה"ג רבי **משה חנינא ניימן שליט"א** לרגל שמחת הולדת הבנים-הנכדים התאומים יחא רעוא שיריו מהם ומכל יוצ"ח רוב תענוג ונחת, ויזכה להכניסם בבריתו של אע"ה בעיתם ובזמנם ולגדלם לתורה ולחופה ומעש"ט, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לידידנו היקר והנעלה לבו פתוח כאולם לזולת, נח לשמים ולבריות שמו מפארים, לו נאח כל תהילה, תומך רבנו ואיהו גופיה צורבא דרבנו, מסור בכל נימי ליבו ונפשו לחצר הקודש זכה לקרבה יתירה אצל כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א ויבדלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הרה"ח המפ"י מו"ה **אלעזר צוקר שליט"א** לרגל שמחת נישואי בתו הכלה תח"י עב"ה החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות הבה"ח **צבי יהודה קליין הי"ו** יה"י רצון שהזיווג יעלה יפה לשם ולתפארת ולתהילה דורות ישרים ומברכים בבנין עדי עד ותראו מכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר

לידידנו הנכבד הרה"ג ר' **שמואל יעקב כהן שליט"א** מטובי וחשובי אנשי- מג"ש ב'קול לעלוב' לרגל נישואי בנו החתן המ"מ בתו"ש ומופלג במידות טובות לן בעומקה של תורה אשר זכה לסיים את הש"ס הבה"ח המתמיד הנעלה כמר **יוסף שמעון הי"ו** מבחירי וטובי חברותינו הק' יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויראה ממנה ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת האופירוף בבית מדרשנו בבני ברק שמחת החתונה ביום שני י"א אדר ב' באולם ארמונות פרידמן, בני ברק

כוס תנחומין
נשגור בזה כסא דנתמאתא קדם ידידנו היקרים האחים החשובים
הרה"ח ר' **עקיבא, ר' אהרן, ר' משה, ר' שמואל שטיין שליט"א** ולאחותם מרת **קרקובסקי תחי'** אשת הרה"ח רבי **שמחה מנחם קרקובסקי שליט"א** - נאמן בית רבוה"ק על פטירת אמש החשובה והגדולה מסרה נפשה לגדל צאצאיה בדרך התורה והחסידות, זכתה לזרע ברכ' ה', כמה מרשה לעני
מרת אסתר שטיין ע"ה אלמנת הרה"ח **מרדכי הכהן שטיין זצ"ל** בנחת ציון וירושלים תנוחמו ולא תוסיפו ללאבה עוד **ישיבים שבעה בבית משמחת קרקובסקי** רח' צירלס 18 ב"ב עד יום שלישי בבוקר

מהדורות ביתר לזכות צבי בן מרים ומשפחתו וכיו"ח להצלחה גדולה ברוחניות וגשמיות

כל הזכויות שמורות למערכת גליון 'אוהל מועד',
ניתן להעתיק אך רק עם רשות מהמ"ל בטל': 052-7160388 ובלי לשנות את הסגנון כלל!!!
לכל אתר ולכל זמן, דאם רבי'נס דקדק "שקל הקודש" | לתרומות בכרטיס אשראי 053-3190-613
לתרומות והנצחות טל: 052-7600002 עד יום ד' בלילה מס' פקס: 052-9160969 כתובת מייל: 6438838@gmail.com